

תיאטרון הטרור

כיצד ארגוני הטרור משתמשים באמצעי התקשורת
כתבה: סמדר פלגי

תפקיד התקשורת במדינה דמוקרטית

01

סיקור

02

תיאום

03

פרשנות

04

המשכיות

05

בידור

אירועי טרור בעידן המודרני

מינכן 1972

חטיפה ורצח 11 ספורטאים ישראלים

התאומים 9/11

התרסקות 2 מטוסים אל תוך בנייני התאומים

דאע"ש

פעולות טרור

דילמת אמצעי התקשורת

לשדר?

מצד אחד בשם חופש הביטוי וזכות
הציבור לדעת

לא לשדר

מצד שני, לא לתת במה לארגוני
הטרור

טרור!

משמעות המילה טרור בלטינית
היא הטלת פחד ואימה

מטרות ארגוני הטרור

01

פגיעה מיידית בקורבנות

02

חשיפה רחבה והשפעה על
קהלים שונים

ארגוני הטרור מבינים את כוחה של התקשורת

"גילינו עניין רב בעיתונות. תמיד בדקנו איך
העיתונים, בעיקר בברלין, הגיבו על הפעולות
שלנו, ואיך הם הסבירו אותן, ובהתאם לכך
הגדרנו את האסטרטגיה שלנו"

Baumann, Michael,
25. 8. 47 Berlin

מיכאל בומי באומן - מחבל גרמני

טרוריסטים או לוחמי חופש?

אין לקבל את הרעיון ש"טרוריסט" עבור אדם אחד הוא "לוחם חופש" עבור האחר. לוחמי חופש אינם הורגים אנשי-עסקים תמימים, ואינם חוטפים גברים, נשים וילדים חפים מפשע ומחזיקים בהם כבני-ערובה: רוצחים טרוריסטים עושים זאת. זו חרפה שדמוקרטיות מרשות לקשר את המלה הנאצלת "חופש" עם מעשי טרור.

סנטור הנרי ג'קסון

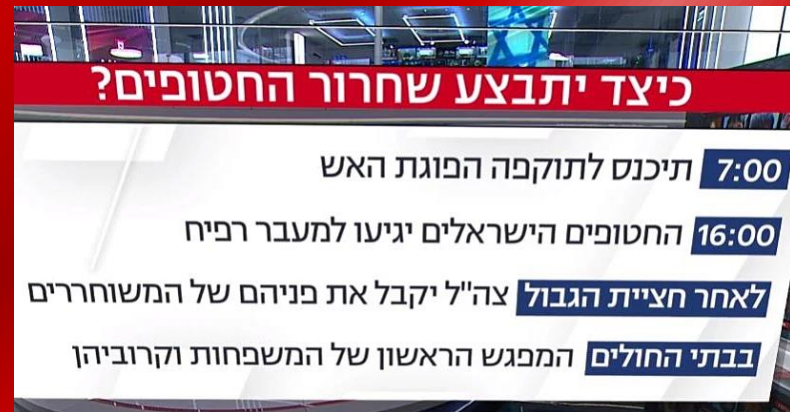
טיטרון הטרור

חוקרי טרור ותקשורת כינו את התופעה "טיאטרון הטרור", כדי להדגיש את השימוש הדרמטי בהפקה כמעט תיאטרלית, שמטרתה החשיפה על בימתה העולמית של תקשורת המונים. הטרוריסטים המודרנים למדו על ערכם של מופעי "טיאטרון הטרור" והחלו לתכנן את פעילויותיהם בהתאם לשיקולים תקשורתיים, להפיק פיגועים ראוותניים ואף לנהל נוכחות פעילה באלפי אתרי אינטרנט ורשתות חברתיות.

לוחמה פסיכולוגית

חמאס, בדומה לארגוני טרור אחרים, עושה שימוש מתוחכם בכלים של תודעה והשפעה כלפי הציבור בישראל מאז ומתמיד, אך בייחוד מאז הטבח ב-7 באוקטובר. תחילה עם פרסום סרטוני הזוועה של מעשי האלימות והחטיפה שהכניסו את תחושת האימה לכל בית בישראל, כעת עם מופע הטרור החדש - שחרור החטופים בטפטופים. הם שולטים באירועים ובמסרים, מחליטים את מי משחררים ומתי, ובכך מכתיבים את השיח ואת הנרטיב הפנים-ישראלי בנוגע למלחמה.

ניהול האירוע באמצעות הניו מדיה

yotube

twitter

instagram

facebook

נדרשת אחריות מאצעי התקשורת

אין הצדקה במציאות הנוכחית לסקר את האירועים הללו כאירוע מתגלגל, עם אולפן חי שמדווח בכל רגע נתון על ההתפתחויות. מספיק לדווח כי מתבצע שחרור של חטופים, ולחזור ולעדכן רק כאשר יש מידע מהימן על עצם השחרור והעברתם לישראל - ובכך להנמיך את מפלס הדרמה. במקביל, חשוב להמשיך לפעול באחריות כלפי החטופים ובני משפחותיהם, ולכבד את בקשותיהם לגבי מועד הפרסום.

התנהגות אחראית מצד התקשורת יכולה להפחית את היכולת של חמאס להטיל אימה על אזרחי ישראל, ולסייע בחיזוק החוסן של החברה הישראלית.

מעריך שיעור בנושא תקשורת ודמוקרטיה: תיארון הטרור

מגישים: סמדר אפשטיין פלגי, רפאל קוזאק

מטרות המעריך:

הסבר המושג "תיארון הטרור": כדי להדגיש את השימוש הדרמטי בהפקה כמעט תיאטרלית, שמטרתה החשיפה על בימתה העולמית של תקשורת ההמונים. הטרוריסטים המודרניים למדו על ערכם של מופעי "תיארון הטרור" והחלו לתכנן את פעילויותיהם בהתאם לשיקולים תקשורתיים, להפיק פיגועים ראוותניים ואף לנהל נוכחות פעילה באלפי אתרי אינטרנט ורשתות חברתיות

התלמיד ייחשף לתפקידי התקשורת: סיקור – מידע לגבי המתרחש, תיאום – פרשנות והסברים לגבי המתרחש, המשכיות – פעולה רב מערכתית להדגשת/הנצחת אירועים, בידור – הפגת מתחים, גיוס – קמפיינים ושידורים מיוחדים להשפעה ציבורית

כאשר תפקידי התקשורת בעידן בן זמננו מתערפלים, חדשות לא צפויות ואירועים שליליים וגדולי השפעה, ארגוני טרור מעוניינים להשיג בולטות תקשורתית ובכך ליצור דמורליזציה בקרב הציבור. מאידך, האם על התקשורת לסקר את האירועים הללו כאירוע מתגלגל, עם אולפן חי שמדווח בכל רגע נתון על ההתפתחויות?

התלמיד ידע לקשר בין נקיטת עמדה של התקשורת לבין תפקידי התקשורת אין הצדקה במציאות הנוכחית מספיק לדווח כי מתבצע שחרור של חטופים, ולחזור ולעדכן רק כאשר יש מידע מהימן על עצם השחרור והעברתם לישראל – ובכך להנמיך את מפלס הדרמה. במקביל, חשוב להמשיך לפעול באחריות כלפי החטופים ובני משפחותיהם, ולכבד את בקשותיהם לגבי מועד הפרסום.

התלמיד ידע לנתח את דיווחי התקשורת הנוגעים לאירועי טרור ולערוך השוואה בין שלושה אירועים משמעותיים שהתרחשו בעשורים האחרונים

• פיגוע באולימפיאדה במינכן 1972

• פיגוע במגדלי התאומים 2001

• אמריקאים המתגייסים לארגון הטרור דעאש 2018

• טבח 7.10.23 יישובי עוטף עזה ישראל

מופעי שחרור החטופים בוימו ונהלו על ידי החמאס, מכיוון שהם מהווים כלי תודעתי בניסיון של החמאס להשפיע על הציבור הישראלי חמאס, בדומה לארגוני טרור אחרים, עושה שימוש מתוחכם בכלים של תודעה והשפעה כלפי הציבור בישראל מאז ומתמיד, אך בייחוד מאז הטבח ב-7 באוקטובר. תחילה עם פרסום סרטוני הזוועה של מעשי האלימות והחטיפה שהכניסו את תחושת האימה לכל בית בישראל, וכעת עם מופע הטרור החדש - שחרור החטופים בטפטופים. הם שולטים באירועים ובמסרים, מחליטים את מי משחררים ומתי, ובכך מנצחים את השיח ואת הנרטיב הפנים-ישראלי בנוגע למלחמה

התלמיד ינקוט עמדה בדילמת התקשורת

לשדר – זכות הציבור לדעת / לא לשדר – לשרת את ארגוני הטרור

מסיימים במשימה

התלמידים, בקבוצות עבודה, יערכו סקר בקרב אוכלוסיית השווים בני גילם בבית הספר. הם יציגו מספר סוגיות בנושא סיקור פעולת חמאס בתקשורת. הסקר יכלול תמיכה, אי תמיכה, נימוק לכל צד והצעת ביניים לסיקור חלקי, מלא או אחר.

התלמידים יציגו את תוצאות הסקר במליאה